

Vastine muistutuksiin, Paviljonginharjun portaiden suunnitelma

Viite: Paviljonginharjun liikunta- ja näköaloportaiden 18.5.-2.6.2020 julkisesti nähtävillä ollut suunnitelma. Nähtävilläolokautena jätetty kaupungille kaksi muistutusta.

Asunto Oy Ukko-Pekan muistutus (1.6.2020)

Muistutuksessa esitettyjä pääteemoja ovat alueella jo tähän mennessä koettu ilkeävalta; pelko roskapölyn, metelin ja häiriöiden lisääntymisestä; portaiden ja asuntojen välinen näköyhteys sekä asuntojen näkymien muuttuminen. Puuportaat koettaisiin parempina kuin metalliportaat.

Vastine

Portaat sijoittuisivat asemakaavan mukaiselle puistoalueelle ja alapäästään osittain katualueelle. Nämä alueet ovat kaavoitusmielessä nk. yleisiä alueita, jotka on tarkoitettu palvelemaan laajalti kaupunkilaisten yleistä käyttöä. Kyseinen kaavatilanne on ollut alueella voimassa jo vuosikymmenien ajan.

Yleisille alueille on mahdollista rakentaa niiden käyttötarkoitusta palvelevia rakenteita, kuten puistojen osalta polkuja, portaita, muistomerkkejä ja liikuntapaikkoja. Suunnittelussa on luonnollisesti huomioitava myös vaikutukset naapurikiinteistöihin, mutta nk. yleinen etu on painava näkökulma kokonaisuuden arvioinnissa.

On ymmärrettävää, että porrassuunnitelman aiheuttama muutos asuintalon lähialueella on aiheuttanut huolta taloyhtiössä. Huolen yhtenä keskeisenä taustana lienee alueella tehty ilkeävalta ja häiritsevä oleskelu puiston puolella. Yleinen sosiaalinen käyttäytymismalli kuitenkin on, että ilkeävaltaa tapahtuu ulkotiloissa sitä vähemmän, mitä enemmän paikalla on siellä liikkuvien ihmisten muodostamaa sosiaalista valvontaa.

Uusien portaiden myötä alueelle tulee enemmän kulkijoita, joten mahdollisuus tehdä ilkeävaltaa tai häiritä kenenkään huomaamatta ja siihen puuttumatta pienentyy. Ilkeävalta vähentyisi suurella

todennäköisyydellä myös siksi, että portaat valaistaan ja harjun valaistus on muutenkin suunnitteilla uusia.

Kaupunkiympäristö on lähtökohtaisesti tiiviisti rakennettua. Nk. tirkistely on mahdollista monin paikoin muuallakin, jos joku sellaista haluaa tehdä. Kerrostalon viereisessä harjun rinteessä on mahdollista kulkea ja oleskella nykyäänkin.

Portaiden rakennemateriaalina puu on miellyttävä ja monin tavoin muutenkin perusteltu. Näin keskeiselle paikalle rakennettavan portaan ylläpidon vaatimukset ovat kuitenkin monia muita puistoissa tai lähimetsissä sijaitsevia portaita korkeammalla tasolla. Puurakenteiden pitkäaikaiskestävyys on haastavaa, ja puu vaatii enemmän huolto- ja hoitotoimenpiteitä kuin teräs. Portaissa on kiinnitetty huomiota turvalliseen talvikäyttöön. Askelmat ovat ritilää, jolloin niissä on hyvä pito ja ne läpäisevät hyvin lunta, jolloin talvikunnossapito on helpompaa. Vaativan jyrkän maaston vuoksi teräsrakenne on sekä rakenteellisen kokonaisuuden että kestävyysvuoksi perusteltu. Suunnitelman kokonaisilmeessä on myös huomioitu kaupunkipuistoon ja muutenkin näkyvälle paikalle kuuluva arvokkuus.

Riskiä roskaamista vähennetään asentamalla vähintäänkin portaiden ylä- ja alapäähän roskikset.

Portaiden sijoitukselle on haettu vaihtoehtoja, mutta ne ovat osoittautuneet tätä kalliimmiksi ja toteutukseltaan hankalammiksi. Portaiden sijoitus perustuu myös keskeisesti siihen, että yhtenäinen portaikko voidaan sijoittaa luontevasti rinteeseen muotoihin niitä tarpeettomasti rikkomatta. Muutos nykytilanteeseen ei kokonaisuudessaan ole naapurikiinteistön kannalta kohtuuton.

Erkki Pulkkisen muistutus (23.5.2020)

Muistutuksessa on käyty läpi useita vaihtoehtoisia tutkielmia kulkureiteiksi harjulle: pohjoinen reitti, läntinen reitti, läntinen apureitti, eteläinen reitti ja eteläinen apureitti. Muistuttaja ei pidä nähtävillä olleena suunnitelman mukaista porrasyhteyttä sopivana, vaan ehdottaa sille sijainniksi rautatiesillan itäpuolista rinnettä.

Vastine:

Muistutuksessa esitetty reittivaihtoehtojen esille tuominen on mielenkiintoista ja systemaattista, ja tämän tyyppisen laajan pohdinnan esille tuominen on positiivinen teko.

Kaupungin esittämällä portaiden sijoituksella on suurempi tehtävä kuin vain olla kulkuyhteytenä. Hankkeella haetaan myös kaupunkikokemuksen rikastumista ja kaupunkiympäristön kehittymistä visuaalisesti. Suunnitellulta näköalatasanteelta avautuva näkymä on laaja ja mielenkiintoinen; portailta näkee maiseman maantiesillan yli.

Suunnitellut portaat eivät poista Harjukadun jatkeena olevien portaiden kunnostustarvetta, joka on kaupungin tiedossa. Sen sijaan ehdotettu vanhojen puuportaiden purkaminen on kannatettava ajatus.

Ehdotettu eteläinen reitti tulisi maksamaan arviolta noin kaksinkertaisesti suunniteltuun verrattuna. Koko reitin matka olisi jyrkkää rinnettä, johon on haastava rakentaa. Koko vaakatason siirtymä tulisi tehdä kulkusilloilla ja rautatiesillan umpinaisia suojauksia pitäisi jatkaa, jotta reitti olisi turvallinen. Reitin edellytyksenä on väylävirastolta saatava lupa kulkureitille; luvan saaminen on turvallisuussyistä epävarmaa. Portaat eivät olisi myöskään yhtenäiset, jollaiset liikuntaportaiden tulisi olla. Reitistä tulisi huomattavasti pidempi; tässä reitissä olisi etuna lähinnä hienompi maisema.

Muistuttajan ehdottama rautatiesillan kautta kiertävä reitti on pitkä ja reitin tulevaisuus on epävarma; suunnitelluilta portailta voi poiketa rautatiesillalle tai mennä koko reitin.

Suunniteltua reittiä on ajateltu jatkettavan myöhemmin Paviljonginharjun ja Vesitorninharjun yhdistävällä Kauppakadun ylittävällä sillalla, josta pääsisi edelleen nyt suunnittelun alla olevalle lintutarhan ja entisen linja-autoaseman seudulle.